

Zajímavé bryofloristické nálezy XLV

Interesting bryofloristic records, XLV

Pavel Dřevojan¹ [ed.], Petr Blahut², Eva Holá^{3,4}, Lukáš Janošik^{5,6}, Eliška Kolářová⁷, Jan Kučera³ & Pavel Šírka⁸

¹Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta, Ústav botaniky a zoologie, Kotlářská 2, CZ-611 37 Brno, e-mail: pavel.drevojan@seznam.cz; ²Jeseniova 149/1908, CZ-130 00 Praha 3; ³Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Přírodovědecká fakulta, Katedra botaniky, Branišovská 1760, CZ-370 05 České Budějovice; ⁴Entomologický ústav, Biologické centrum AV ČR, v. v. i., Branišovská 1160/31, CZ-370 05 České Budějovice; ⁵Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Katedra botaniky, Benátská 2, CZ-128 00 Praha 2; ⁶Botanický ústav AV ČR, v. v. i., Zámek 1, CZ-252 43 Průhonice; ⁷Švestková 1415, CZ-332 02 Starý Plzenec; ⁸Technická univerzita vo Zvolene, Lesnícka fakulta, Katedra fytoľogie, T. G. Masaryka 24, SK-960 01 Zvolen

Taxonomické pojetí a nomenklatura se řídí seznamem mechorostů České republiky (Kučera et al. 2012). Kategorie ohrožení u nálezů z tohoto státu odpovídá výše uvedené práci, u nálezů ze Slovenska pak aktuálnímu červenému seznamu mechů (Mišíková et al. 2020). Zeměpisné souřadnice jsou uváděny jako úhlové geografické v systému WGS-84. Akronymy veřejných herbářů jsou v souladu s Index Herbariorum (NYBG 2026).

Cephalozia pleniceps **VU** (E. Kolářová)

- Česká rep., CHKO Šumava, okr. Prachatice, Kubova Hut: PR Hornovltavické pastviny, na zemi v přechodovém rašeliništi v lese 700 m JJV od kaple v obci [48°58'36,3"N, 13°46'26,3"E, kv. 7048b], 940 m n. m., 24. 10. 2020 leg. E. Kolářová, rev. J. Kučera, CBFS 24654. Spolu s *Calypogeia azurea*.

Játrovka rostoucí na rašelinných loukách a chudých slatiništích. Na Šumavě byla recentně zjištěna na dalších dvou lokalitách (E. Kolářová, in prep.).

Cladopodiella fluitans **EN** (E. Kolářová)

- Česká rep., Krušné hory, okr. Chomutov, Hora Svatého Šebestiána: NPR Novodomské rašeliniště, Načetínské rašeliniště, ve šlenku na otevřeném vrchovišti v nejzachovalejší ploše rašeliniště 3,5 km JZ od kaple sv. Huberta v Načetíně [50°33'28,4"N, 13°14'59,2"E, kv. 5445a], 810 m n. m., 20. 7. 2023 leg. E. Kolářová, rev. J. Kučera, CBFS 24797. Velikost mikropopulace okolo 500 cm², spolu se *Sphagnum cuspidatum*.

Játrovka byla na Načetinském rašeliništi v minulosti zaznamenána (Duda 1981), ale v současnosti nebyla odtud udávána. Recentně je známa vedle Krušných hor také z Šumavy, Jizerských hor a Jeseníků (Kučera et al. 2024b, AOPK ČR 2026).

Leiocolea badensis **VU** (E. Kolářová)

- Česká rep., CHKO Český kras, okr. Beroun, Srbsko: NPR Koda, Císařská rokle, na travertinové kupě v údolí potoka 890 m J od železniční stanice Srbsko [49°55'44,5"N, 14°07'53,6"E, kv. 6050d], 265 m n. m., 15. 11. 2021 leg. E. Kolářová, rev. J. Kučera, CBFS 25069. Velikost populace několik cm², spolu se *Seligeria* sp.

Vzácná vlhkomilná a vápnomilná játrovka, která je v České republice známa pouze z několika lokalit (Váňa 1990, Bryonora 58: 73, 2016). V NPR Koda byl druh v minulosti sbírán opakovaně. Zřejmě naposledy jej zde zaznamenal M. Rívala v roce 1972 (cf. Váňa 1990).

Odontoschisma sphagni **EN** (E. Kolářová)

- Česká rep., Krušné hory, okr. Chomutov, Hora Svatého Šebestiána: NPR Novodomské rašeliniště, Načetinské rašeliniště, na nízkém bultu na otevřeném vrchovišti v nejzachovalejší ploše rašeliniště 2,4 km ZSZ od Jeleního vrchu [50°33'28,6"N, 13°14'58,4"E, kv. 5445a], 810 m n. m., 20. 7. 2023 leg. E. Kolářová, rev. J. Kučera, CBFS 24796. Velikost mikropopulace 200 cm², v okolí *Sphagnum angustifolium* a *S. papillosum*.
- Česká rep., Krušné hory, okr. Chomutov, Načetín: NPR Novodomské rašeliniště, Novodomské rašeliniště, na suchém bultu mezi borůvkám v rozvolněné kleči na částečně otevřeném místě 700 m JZ od Jeleního vrchu [50°32'59,1"N, 13°16'33,0"E, kv. 5445a], 810 m n. m., 21. 7. 2023 leg. E. Kolářová, rev. J. Kučera, CBFS 24799. Velikost mikropopulace 100 cm², okolo porost *Sphagnum angustifolium*.

Vrchovištní játrovka, která je recentně známa z Krušných hor (NPR Rolavská vrchoviště a NPR Božídarské rašeliniště), Jizerských hor (PR Černá jezírka a PR Klečové louky) a NPP Swamp na Dokesku (Bryonora 38: 49, 2006, Bryonora 44: 35, 2009, Kučera et al. 2024b, AOPK ČR 2026). Na Načetinském a Novodomském rašeliništi nebyl druh historicky uváděn, ale na nedalekém Polském rašeliništi (dnes součást PR Prameniště Chomutovky) ho v roce 1961 sbíral Váňa (1976).

Scapania calcicola **EN** (E. Kolářová)

- Česká rep., CHKO Český kras, okr. Beroun, Srbsko: NPR Koda, Císařská rokle, kolmá vápencová skála s kobercem mechorostů na levém břehu potoka kousek nad cestičkou 790 m J od železniční stanice Srbsko [49°55'47,6"N, 14°07'53,7"E, kv. 6050d], 250 m n. m., 15. 11. 2021 leg. E. Kolářová, rev. J. Kučera, CBFS 25068. Velikost populace 85 cm², spolu s *Campylium protensum*, *Ctenidium molluscum*, *Homalothecium lutescens* a *Plagiochila porelloides*.

Vzácná vápnomilná játrovka s centry rozšíření u nás v Českém a Moravském krasu. Z NPR Koda byl druh udáván historicky (Duda 1968).

Schljakovia kunzeana **EN** (E. Kolářová)

- Česká rep., okr. Prachatice, Borová Lada: PR Najmanka, na vlhké zemi v rašelinné smrčíně v západní části rezervace 2,1 km SV od kostela v obci Nové Hutě [49°02'51,2"N, 13°40'21,3"E ±100 m, kv. 6948c], 995 m n. m., 7. 7. 2020 leg.

E. Kolářová, rev. J. Kučera, CBFS 24645. Velikost populace 100 cm², spolu s *Dicranodontium denudatum*, *Dicranum scoparium*, *Polytrichum commune* a *Sphagnum girgensohnii*.

Při sběru jätrovky nebyly nedopatřením zaznamenány přesné zeměpisné souřadnice, výše uvedená lokalizace je tedy jen přibližná. Druh je recentně udáván z přibližně deseti lokalit v Slavkovském lese, Krušných horách, Jizerských horách, Jeseníkách a na Šumavě (Bryonora 61: 45–46, 2018, Bryonora 62: 77, 2018, AOPK ČR 2026).

Abietinella abietina var. *hystricosa* **DD** (J. Kučera)

- Česká rep., okr. Písek, Horosedly: PP Nerestský lom, severozápadní okraj lomu těsně nad hranou, slabá vrstva humusu ve štěrbinách při bázi vápencových výchozů [49°30'30,2"N, 14°04'01,2"E, kv. 6450c], 470 m n. m., 7. 3. 2026 leg. J. Kučera, CBFS.

Třetí recentní doklad dříve nerozlišovaného taxonu (viz Bryonora 67: 45–46, 2021, Bryonora 70: 42, 2022), opět potvrzený molekulárním barcodingem. Na lokalitě taxon rostl pohromadě s *A. abietina* var. *abietina*, přičemž nominátní varieta drtivě převládala a bylo ji možné pozorovat na více typech biotopů (vápencové výchozy i vápnomilné trávníky), zatímco var. *hystricosa* byla pozorována pouze na dvou místech lomu, a to vždy na skalním výchozu. Rostliny byly v obou případech viditelně mohutnější, s lodyžními listy s déle vytaženou špičkou.

Bryum uliginosum **EN** (P. Dřevojan)

- Česká rep., okr. Jeseník, Horní Lipová: teráska na stěně bývalého mramorového lomu na severovýchodním svahu Mramorového vrchu (715 m n. m.) 1,5 km VJV od vlakové stanice [50°13'03,6"N, 17°06'03,0"E, kv. 5768d], 630 m n. m., 9. 9. 2025 leg. P. Dřevojan, det. J. Kučera, BRNU.

Druh nebyl v minulosti z Rychlebských hor uváděn (cf. Podpěra 1973). Nejbližší lokalita se nachází v údolí Vražedného potoka na severozápadním svahu Šeráku v Hrubém Jeseníku (Bryonora 57: 85, 2016), kde jsem se shodou okolností pokusil ověřit jeho výskyt ten samý den, bohužel neúspěšně.

Ceratodon conicus (Hampe) Lindb. **NE** (J. Kučera)

- Česká rep., okr. Písek, Dolní Nerestce: PP Nerestský lom, jihovýchodní hrana lomu, slabá vrstva humusu na horní hraně vápencové lomové stěny [49°30'27,6"N, 14°04'05,5"E, kv. 6450c], 470 m n. m., 7. 3. 2026 leg. J. Kučera, CBFS.

Vzhledem k absenci či neznámosti spolehlivých morfologických diagnostických znaků zatím u nás téměř nezaznamenávaný druh (viz Kučera et al. 2024a), určení zde bylo potvrzeno molekulárním barcodingem. Podle předchozích potvrzených nálezů i tohoto se zdá, že druh roste na exponovanějších bazických substrátech a vyznačuje se absencí tvorby sporofytů a méně výrazně červeným zbarvením (na exponovaných místech!), zatímco dříve zdůrazňovaná vybiřavost žebra je na podobných stanovištích běžná i u druhu *C. purpureus*.

Cinclidotus fontinaloides **CR** (J. Kučera)

- Česká rep., okr. Písek, Horní Ostrovec: PR V Obouch, pravý břeh Lomnice 860 m JZ od lávky pro pěši, na oplachovaných lamprofyrových balvanech [49°24'28,8"N, 14°08'05,7"E, kv. 6550d], 370 m n. m., 7. 3. 2026 leg. J. Kučera, CBFS.

U nás vzácný druh vodního mechu, který byl recentně doložen z dolního toku Labe, Moravského krasu a Podyjí (Bryonora 75: 105–106, 2025, Kučera et al. 2025). Pilous (1948) udává výskyt druhu v Povltaví od Zvíkova ke Štěchovicím, jedna z historických položek (1939 leg. A. Hilitzer) je lokalizována k Záhoří (snad u Písku; Kučera & Váňa 2007). Přestože řada historických lokalit byla vzhledem k výstavbě vltavské kaskády zatopena, nový nález ukazuje, že se výskyt druhu mohl zachovat na bryologicky neprozkoumaných přítocích Vltavy.

Ephemerum recurvifolium **VU** (L. Janošík & P. Šírka)

- Slovensko, Považský Inovec, okr. Nové Mesto nad Váhom, Beckov: PR Beckovské Skalice, na hlinitom okraji chodníka na suchej lúce ca 1,8 km JJV od hradu [48°46'27,8"N, 17°53'39,8"E, kv. 7273a], 220 m n. m., 7. 10. 2014 leg. L. Janošík, det. J. Eckstein, PRC 4580 (súčasť položky bryoparazitickéj huby *Lamprospora benkertii*).
- Slovensko, Zvolenská kotlina, okr. Banská Bystrica, Banská Bystrica: lucernové pole ca 2,6 km ZSZ od hlavnej železničnej stanice [48°44'35,8"N, 19°07'49,3"E, kv. 7280d], 440 m n. m., 1. 3. 2025 leg. P. Šírka, herb. P. Šírka.

Ide o pomerne vzácný (do istej miery však aj prehliadaný) drobný efemérny mach, na Slovensku viazaný najmä na teplé nížinné oblasti (Novotný 1986), avšak zaznamenaný bol aj v nadmorskej výške ca 740 m (Kresáňová et al. 2005). Zo Slovenska celkovo existuje veľmi málo publikovaných záznamov. Z územia Považského Inovca a Zvolenskej kotliny doposiaľ nebol udávaný (cf. Novotný 1986). Na lokalite pri Beckove rástol spoločne s druhmi *Didymodon fallax*, *Streblotrichum convolutum*, *Trichostomum crispulum* a *Weissia longifolia*; na lokalite v Banskej Bystrici v sprievode najmä *Amblystegium serpens*, *Barbula unguiculata*, *Brachythecium rutabulum*, *Bryum dichotomum*, *Oxyrrhynchium hians* a *Tortula acaulon* var. *acaulon*.

Grimmia decipiens **NE** (J. Kučera)

- Česká rep., okr. Strakonice, Kadov, Pole: PP Smyslov, na žulových balvanech ve vlhké louce [49°25'19,5"N, 13°48'01,2"E, kv. 6548d], 460 m n. m., 28. 2. 2026 leg. J. Kučera, CBFS.

Grimmia decipiens byla podle recentních seznamů českých mechorostů považována za druh s nejistým výskytem u nás. Přestože z našeho území existovalo několik historických údajů o výskytu – Vícenický žleb u Náměště nad Oslavou, leg. C. Römer (Roemer 1866), Kotelní jáma v Krkonoších, leg. V. Cypers a Chotěboř, leg. K. Bayer (Weidmann 1895), revize dostupných položek (Schiffnerův sběr z Vítkova kamene na Vyšebrodsku, WU a nepublikovaný Latzelův sběr od Vápenné na Jesenicku, BRNM) výskyt u nás neprokázala, proto byl druh přeřazen z kategorie kriticky ohrožených druhů ČR (Váňa 1995) mezi druhy s nejistým výskytem (Kučera

& Váňa 2003), kde zůstal doteď. Druh má v Evropě obecně jižní a západní areál rozšíření (Hodgetts & Lockhart 2020). Ve střední Evropě existuje z nedávné doby jeden záznam ze sousedního Saska (Müller et al. 2022), dva recentní údaje jsou známy jak z Bavorska (Die Moose Deutschlands, www.moose-deutschland.de), tak z Dolního Rakouska (Berg et al. 2025). V Polsku, kde byl druh historicky znám mj. z podhůří Krkonoš (Milde 1869), je v současné době považován za druh s nedostatečnými údaji pro hodnocení (Stebel & Żarnowiec 2025), A. Stebel (úst. sděl.) jej recentně našel na jedné lokalitě v severovýchodním Polsku. V Maďarsku byl druh potvrzen také poměrně nedávno (Erzberger 2009). Ze sousedního Slovenska dosud udáván není. Výskyt ve střední Evropě však může být podhodnocen, protože se obecně vyskytuje v nižších oblastech na jinak nepříliš atraktivních lokalitách a v terénu může být zaměněn mj. s běžnějšími druhy *Racomitrium affine* nebo *R. heterostichum*.

Orthotrichum scanicum **CR** (E. Kolářová & P. Blahut)

- Česká rep., CHKO Slavkovský les, okr. Cheb, Prameny: na borce trojkmenného javoru kleny na okraji lesa mezi loukou a Dlouhou stokou 690 m SZ od Holého vrchu [50°03'42,5"N, 12°43'41,0"E, kv. 5942a], 790 m n. m., 19. 9. 2025 leg. E. Kolářová, rev. V. Plášek, OSTR 7103. Jediný trs o velikosti 0,5 cm², 8 tobolek, severní strana kmene, 39 cm nad zemí, spolu s *Orthotrichum affine* a *O. pulchellum*.
- Česká rep., Krušné hory, okr. Chomutov, Vejprty: na borce vzrostlého javoru u cesty 1 km SV od železničního nádraží v obci [50°30'28,7"N, 13°02'29,5"E, kv. 5444c], 720 m n. m., 14. 10. 2025 leg. E. Kolářová, rev. V. Plášek, OSTR 7102. Jediný trs, druh nerozeznán v terénu.
- Česká rep., CHKO Český les, okr. Domažlice, Jindřichova Hora: na borce javoru kleny na okraji lesa 750 m SZ od vrchu Plesno [49°25'26,6"N, 12°44'50,0"E, kv. 6542c], 670 m n. m., 25. 8. 2023 leg. E. Kolářová, CBFS. Jediný trs o velikosti 1 cm², 15 tobolek, jihozápadní strana kmene, 61 cm nad zemí, spolu s *Nyholmia obtusifolia*, *Orthotrichum affine* a *O. patens*.
- Česká rep., CHKO Šumava, okr. Klatovy, Čachrov: na borce jasanu ztepilého na okraji remízku 160 m Z od tvrže Čachrov [49°15'58,2"N, 13°17'58,9"E, kv. 6745b], 720 m n. m., 22. 7. 2021 leg. E. Kolářová, CBFS. Jediný trs o velikosti 0,5 cm², 5 tobolek, severní strana kmene, 120 cm nad zemí, spolu s *Orthotrichum affine* a *O. pumilum*.
- Česká rep., okr. Klatovy, Braničkov: na borce jasanu ztepilého v remízku mezi loukami 950 m Z od zámku Nemilkov [49°15'46,5"N, 13°20'56,2"E, kv. 6746a], 700 m n. m., 23. 7. 2021 leg. E. Kolářová, CBFS. Jediný trs o velikosti 1 cm², 10 tobolek, 65 cm nad zemí, spolu s *Hypnum cupressiforme*, *Orthotrichum affine*, *Pylaisia polyantha* a *Ulotasp*.
- Česká rep., okr. Klatovy, Zahrádka: na borce javoru kleny na okraji lesa u cesty 2,4 km ZSZ od zámku Nemilkov [49°16'15,4"N, 13°19'50,4"E, kv. 6745b], 670 m n. m., 23. 7. 2021 leg. E. Kolářová, CBFS. Jediný trs o velikosti 1,5 cm², 10 tobolek, 145 cm nad zemí, spolu s *Hypnum cupressiforme*, *Nyholmia obtusifolia* a *Pylaisia polyantha*.
- Česká rep., CHKO Křivoklátsko, okr. Rakovník, Roztoky: PR Stříbrný luh, na borce javoru kleny v dubohabřině ve svahu 1,7 km JV od železniční stanice Roztoky u Křivokláta [50°00'36,1"N, 13°53'09,9"E, kv. 5949c], 435 m n. m., 7. 8. 2021 leg. E. Kolářová, CBFS. Jediný plodný usychající trs.
- Česká rep., CHKO Lužické hory, okr. Děčín, Líska: PR Studený vrch, na borce jasanu ztepilého v bučině 420 m V od rozhledny na vrchu Studenec [50°49'55,9"N,

- 14°27'37,2"E, kv. 5152d], 650 m n. m., 24. 10. 2021 leg. E. Kolářová, CBFS. Jediný plodný trs, severní strana kmene, 166 cm nad zemí, spolu s *Amblystegium serpens*, *Orthotrichum speciosum* a *Pylaisia polyantha*.
- Česká rep., CHKO Lužické hory, okr. Děčín, Líska: PR Studený vrch, na borce javoru kleny v bučině 570 m JV od rozhledny na vrchu Studenec [50°49'46,1"N, 14°27'40,9"E, kv. 5152d], 605 m n. m., 24. 10. 2021 leg. E. Kolářová, CBFS. Dva plodné trsy, severozápadní strana kmene, 105 cm nad zemí, spolu s *Orthotrichum pulchellum*, *Pylaisia polyantha* a *Ulotaxia* sp.
 - Česká rep., Králický Sněžník, okr. Ústí nad Orlicí, Sklené: na borce javoru kleny v remízku mezi pastvinami 1,9 km SZ od Sviní hory [50°07'39,8"N, 16°50'33,5"E, kv. 5867c], 815 m n. m., 26. 9. 2021 leg. E. Kolářová, CBFS. Jediný trs o velikosti 1,5 cm², 20 tobolek, jižní strana kmene, 160 cm nad zemí, spolu s *Orthotrichum anomalum*, *O. patens*, *O. pumilum*, *O. striatum* a *Pylaisia polyantha*.
 - Česká rep., CHKO Jeseníky, okr. Šumperk, Maršíkov: na borce jasanu ztepilého v remízku mezi pastvinami 3,5 km SV od zámku Velké Losiny [50°02'15,0"N, 17°04'32,8"E, kv. 5968c], 465 m n. m., 10. 8. 2019 leg. E. Kolářová, rev. T. Kiebach, CBFS 22046. Jediný plodný trs o velikosti 4 cm², severní strana kmene, 120 cm nad zemí, spolu s *Nyholmia obtusifolia*, *Orthotrichum affine*, *O. diaphanum*, *O. pumilum* a *Pylaisia polyantha*.
 - Česká rep., Oderské vrchy, okr. Olomouc, Slavkov: na listnatém stromě u cesty odbočující ze silnice Slavkov – křižovatka u Zeleného kříže k lesu U Zadní boudy a dále do údolí Černého potoka 230 m JV od zastávky autobusu Kozlov, Slavkov, konečná [49°35'46,2"N, 17°34'37,6"E, kv. 6471a], 640 m n. m., 25. 3. 2025 leg. P. Blahut, rev. V. Plášek, herb. P. Blahut. Jeden plodný trs, druh nebyl rozeznán v terénu.

Od znovuobjevení druhu v roce 2000 (Plášek & Mudrová 2006) a nálezu jeho druhé lokality v roce 2015 (Bryonora 57: 87, 2016) jsou postupně nalézány další populace druhu, a to převážně v pohraničních oblastech po celém území České republiky (viz Bryonora 64: 49–50, 2019 a výše prezentované nálezy). Mech vyhledává vlhké světlé listnaté lesy či remízky a v posledních letech se u nás pravděpodobně šíří.

Orthotrichum urnigerum VU (P. Dřevojan)

- Česká rep., okr. Šumperk, Šumperk: kolmá stěna rulové skalky v masivu Městské skály 5,1 km SSZ od vlakového nádraží [50°00'27,3"N, 16°58'40,9"E, kv. 5967d], 670 m n. m., 12. 8. 2025 leg. P. Dřevojan, det. V. Plášek, BRNU.
- Česká rep., okr. Šumperk, Šumperk: báze rulové skály pod vyhlídkovým altánem v masivu Městské skály 5,1 km SSZ od vlakového nádraží [50°00'26,0"N, 16°58'39,5"E, kv. 5967d], 680 m n. m., 12. 8. 2025 leg. P. Dřevojan, det. V. Plášek, BRNU.

Na Městských skalách u Šumperka druh na konci 19. století opakovaně sbíral J. Paul (Vondráček 1993). Od té doby zřejmě nikdo výskyt mechu na lokalitě neověřil až do roku 2007, kdy ho zde našla M. Zmrhalová, která však svůj nález neuveřejnila. Její sběr – Šumperk, Městské skály, vrcholová skalka pod altánem, z-exp. skály (rula, 1005), nestíněné, 7. 8. 2007 leg. M. Zmrhalová, rev. J. Kučera – by se měl podle všeho nacházet v herbáři Vlastivědného muzea v Šumperku, kde je však v současnosti nedostupný (J. Uhlířová, in litt.). Mech *Orthotrichum urnigerum* zaznamenala M. Zmrhalová spolu s doprovodnými druhy *Hedwigia ciliata*, *Hypnum cupressiforme*, *Pterigynandrum filiforme*, *Schistidium apocarpum* a *Syntrichia ruralis*. Při společné exkurzi s J. Kučerou v listopadu roku 2007 se jim

jeho výskyt nepodařilo znovu potvrdit, přestože po něm cíleně pátrali (J. Kučera, in litt.). Městské skály u Šumperka představují jedinou lokalitu tohoto druhu na severní Moravě.

Pseudobryum cinclidioides **EN** (E. Kolářová)

- Česká rep., CHKO Jizerské hory, okr. Jablonec nad Nisou, Kořenov: PR Rybí loučky, na vlhké zemi u potůčku v rašelině smřčině 590 m JZ od vrchu Pytlácké kameny [50°50'47,0"N, 15°20'27,9"E, kv. 5158c], 850 m n. m., 1. 9. 2020 leg. E. Kolářová, rev. J. Kučera, CBFS 23124. Sterilní populace o velikosti zhruba 100 cm².

V Jizerských horách je znám výskyt druhu v NPR Rašelinisté Jizery, kde jej v roce 2004 zaznamenala Š. Králová (AOPK ČR 2026). Nejbližší recentní nálezy druhu jsou uváděny z Krkonoš (např. Bryonora 62: 81, 2018).

Sphagnum platyphyllum **CR** (E. Holá)

- Česká rep., okr. Pelhřimov, Kaliště: rašelinisté v PR Rybník Pařez 1,8 km SSV od kostela sv. Jana Křtitele v obci [49°36'25,3"N, 15°19'01,4"E, kv. 6357d], 570 m n. m., 5. 6. 2024 leg. Eva Holá, rev. J. Kučera, CBFS.

Druh byl v posledních letech v České republice doložen pouze ze šesti lokalit – čtyři z nich jsou na Českomoravské vrchovině (PR Chvojnov, PR Na Oklice, PR Meandry Svatky u Milov a PP U Tučkovy hájenky) a dvě na Třeboňsku (PR Staré jezero a PR Ruda; Štechová et al. 2017, Bryonora 70: 47, 2022).

Syntrichia laevipila **DD-va** (J. Kučera)

- Česká rep., Džbán, okr. Rakovník, Milý: PR Mílská stráň, východní část rezervace v dolní části svahu, stepní jižně orientovaná stráň s řídkými stromy na opukovém podkladu, na borce jabloně [50°14'06,4"N, 13°52'50,1"E, kv. 5749c], 435 m n. m., 10. 5. 2026 leg. J. Kučera, CBFS.

V jižní a (jiho)západní Evropě poměrně běžný epifytický druh, jehož nálezíšť směrem k severovýchodu rychle ubývá, byl u nás historicky zaznamenán pouze dvakrát Z. Pilousem, a to v podkrkonošském Javorníku (srpen 1949) a v Janovicích u Adršpachu (září 1954, obojí revidované položky v herbáři PR). Ze sousedního Bavorska existuje několik recentních údajů (Die Moose Deutschlands, www.moose-deutschland.de), stejně jako z Rakouska (Berg et al. 2025). Je možné, že druh se bude vzhledem k oteplování postupně šířit, stejně tak ovšem není možné vyloučit i historicky poněkud častější výskyt, který nebyl zaznamenán vzhledem k nižší intenzitě bryologického průzkumu v bryologicky méně atraktivních nižších polohách našeho území.

Tayloria tenuis **EN** (E. Kolářová)

- Česká rep., CHKO Broumovsko, okr. Náchod, Adršpach: PR Křížová cesta, pod skalní věží na místě s trusem, peřím a kostmi na severním okraji skalního města 1,4 km SV od zámku Adršpach [50°37'29,7"N, 16°07'42,5"E, kv. 5362d], 620 m n. m., 17. 7. 2020 leg. E. Kolářová, rev. J. Kučera, CBFS 24662. Plodná populace o velikosti 1 m², spolu s *Brachythecium rutabulum*, *Dicranum scoparium*, *Hypnum jutlandicum* a *Plagiothecium denticulatum*.

Koprofylní mech rostoucí velmi vzácně v horských či inverzních oblastech České republiky (např. Bryonora 68: 44–45, 2021). Druh je spolehlivě určitelný pouze se sporofyty, sterilní rostliny jsou snadno morfologicky zaměnitelné s druhy příbuzného rodu *Splachnum*. Je tedy možné, že mech může být přehlížen.

Ulota hutchinsiae **EN** (P. Dřevojan)

- Česká rep., okr. Třebíč, Lhánice: balvan v suťovém lese na bázi jihovýchodně orientovaného svahu v PR Velká skála 1,3 km JJV od zvonice [49°05'55,1"N, 16°13'22,6"E, kv. 6963a], 250 m n. m., 5. 11. 2025 leg. P. Dřevojan, rev. S. Kubešová, BRNU.

Tento saxikolní mech byl v údolí Jihlavy sbírán na počátku 20. století na dvou místech v okolí Hartvíkovic (Vondráček 1994). Na Moravě byl v současnosti zaznamenán jen na několika lokalitách v NP Podyjí (Kučera et al. 2015, 2025, Táborská & Procházková 2016).

Zygodon rupestris **EN** (P. Šírka)

- Slovensko, Zvolenská kotlina, okr. Banská Bystrica, Banská Bystrica: rybársko-lesnícky náučný chodník Pod Rybou, mŕtve rameno Hrona, zvyšok lužného lesa s jelšou lepkavou, na borke *Populus alba*, ca 600 m JV od hlavnej železničnej stanice [48°43'49,9"N, 19°10'04,8"E, kv. 7281c], 345 m n. m., 28. 2. 2026 leg. P. Šírka, herb. P. Šírka.

Hoci nejde o běžný mach slovenskej bryoflóry, nárast počtu známých recentných lokalít (viď napr. Bryonora 74: 94, 2024) však naznačuje, že pravdepodobne bude hojnejší, než bolo doteraz známe. Je tiež pravdepodobné, že revízia herbárových položiek určených ako *Zygodon viridissimus*, od ktorého *Z. rupestris* nebol v minulosti odlišovaný, resp. bol považovaný za jeho infrašpecifický taxón, ukáže, že všetky alebo väčšina z nich patrí k *Z. rupestris*. Na lokalite rástol spolu s *Bryum moravicum*, *Hypnum cupressiforme* var. *cupressiforme*, *Leskea polycarpa*, *Orthotrichum affine*, *Pseudoamblystegium subtile*, *Pylaisia polyantha*, *Radula complanata* a *Tortella tortuosa*.

PODĚKOVÁNÍ

Děkujeme Janě Uhlířové za pomoc při pátrání po sběru *Orthotrichum urnigerum* Magdy Zmrhalové. Nález Evy Holé druhu *Sphagnum platyphyllum* pochází z výzkumu, který byl podpořen projektem GA24-10844S. Podíl Pavla Šírky vznikl za finanční podpory Vedecké grantové agentury MŠVVaM SR a SAV (VEGA 1/0768/25).

LITERATURA

- AOPK ČR (2026): Nálezová databáze ochrany přírody. – <https://portal23.nature.cz/nd/> [17. 3. 2026].
- Berg C., Köckinger H., Kropik M., Pörtl M., Schröck C. & Zechmeister H. G. [eds] (2025): Moosflora von Österreich. – Verlag des Naturwissenschaftlichen Vereins für Kärnten, Klagenfurt am Wörthersee.

- Duda J. (1968): *Scapania calcicola* (H. Arnell et Perss.) Ingham. – In: Duda J. & Váňa J., Die Verbreitung der Lebermoose in der Tschechoslowakei – III, Časopis Slezského muzea, ser. A, 17: 112–113.
- Duda J. (1981): *Cladopodiella fluitans* (Nees) Buch. – In: Duda J. & Váňa J., Rozšíření játrovek v Československu – XXXI, Časopis Slezského muzea, ser. A, 30: 123–125.
- Erzberger P. (2009): The genera *Grimmia* and *Coscinodon* (Grimmiaceae, Musci) in Hungary. – Studia botanica hungarica 40: 37–124.
- Hodgetts N. & Lockhart N. (2020): Checklist and country status of European bryophytes – update 2020. – Irish Wildlife Manuals 123: 1–214.
- Kresaňová K., Mišíková-Janovicová K. & Kubinská A. (2005): Diversity of bryophytes in agro-coenoses of Slovakia. – Biologia 60: 9–15.
- Kučera J., Dřevojan P., Holá E., Janošik L., Kubešová S., Marková I., Mikulášková E., Musil Z., Novotný I., Procházková J. & Pulkrabová J. (2025): Mechorosty zaznamenané během 29. jarního setkání Bryologicko-lichenologické sekce ČBS v NP Podyjí. – Bryonora 75: 71–82.
- Kučera J., Dvořák L., Dvořáková K., Kučerová J., Laburdová J., Marková I., Mikulášková E., Mudra P. & Mudrová R. (2024a): Mechorosty zaznamenané během 28. jarního setkání Bryologicko-lichenologické sekce ČBS na Mariánskolázeňsku. – Bryonora 73: 45–57.
- Kučera J., Marková I., Mikulášková E., Procházková J., Pulkrabová J. & Zámečník J. (2024b): Mechorosty zaznamenané během 35. podzimního setkání Bryologicko-lichenologické sekce ČBS v Jizerských horách. – Bryonora 74: 52–66.
- Kučera J., Musil Z., Hradílek Z., Holá E., Košnar J., Kubešová S., Manukjanová A., Marková I., Mikulášková E., Uhreková Šmelková D. & Vicharová E. (2015): Mechorosty zaznamenané během exkurzí bryologicko-lichenologických dnů v Podyjí (duben 2011). – Thayensia 12: 49–64.
- Kučera J. & Váňa J. (2003): Check- and Red List of bryophytes of the Czech Republic (2003). – Preslia 75: 193–222.
- Kučera J. & Váňa J. (2007): Rozšíření druhů rodu *Cinclidotus* P. Beauv. v České republice. – Bryonora 39: 20–25.
- Kučera J., Váňa J. & Hradílek Z. (2012): Bryophyte flora of the Czech Republic: updated checklist and Red List and a brief analysis. – Preslia 84: 813–850.
- Milde J. (1869): Bryologia silesiaca. Laubmoos-Flora von Nord- und Mittel-Deutschland, unter besonderer Berücksichtigung Schlesiens und mit Hinzunahme der Floren von Jütland, Holland, der Rheinpfalz, von Baden, Franken, Böhmen, Mähren und der Umgegend von München. – Leipzig.
- Mišíková K., Godovičová K., Širka P. & Šoltés R. (2020): Checklist and red list of mosses (Bryophyta) of Slovakia. – Biologia 75: 21–37.
- Müller F., Biedermann S. & Baumann M. (2022): Neue und bemerkenswerte Moosfunde aus Sachsen und zweiter Nachweis von *Fossombronina fimbriata* für Deutschland. – Herzogia 35: 177–185.
- Novotný I. (1986): The moss *Ephemerum recurvifolium* (Dicks.) Boul. in Czechoslovakia. – Časopis Moravského muzea, Vědy přírodní, 71: 119–130.
- NYBG (2026): Index Herbariorum. – Steere Herbarium, New York Botanical Garden, <http://sweetgum.nybg.org/science/ih/> [11. 3. 2026].
- Pilous Z. (1948): Naše mechy. Ilustrovaný klíč k určování mechů československých. – Československá botanická společnost, Praha.
- Plášek V. & Mudrová R. (2006): *Orthotrichum scanicum* Grönvall (Orthotrichaceae, Musci), rediscovered in the Czech Republic. – Časopis Slezského muzea, ser. A, 55: 229–234.
- Podpěra J. (1973): Bryum generis monographiae prodromus II. 1. Species Eurasiae septentrionalis. Pars 17. systematica. – Academia, Praha.
- Roemer C. (1866): Beitrag zur Laubmoosflora der Umgebung von Namiest bei Brünn. – Verhandlungen der kaiserlich-königlichen zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien 16: 935–942.

- Stebel A. & Żarnowiec J. (2025): Revised Red-list of Polish mosses (version 2025). – Acta Societatis Botanicorum Poloniae 94: 1–22.
- Štechová T., Holá E. & Bradáčová J. (2017): Metodika druhové ochrany bezcévných rostlin – metodika monitoringu rašelinistních mechorostů (Nmet č. 10807/ENV/17-690/630/17). – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Praha.]
- Táborská M. & Procházková J. (2016): Mechorosty doubrav národního parku Podyjí na příkladu lokality Lipina. – Bryonora 57: 29–35.
- Váňa J. (1976): *Odontoschisma sphagni* (Dicks.) Dum. – In: Duda J. & Váňa J., Die Verbreitung der Lebermoose in der Tschechoslowakei – XIX, Časopis Slezského muzea, ser. A, 25: 32–35.
- Váňa J. (1990): *Lophozia badensis* (Gott. ex Rabenh.) Schiffn. – In: Duda J. & Váňa J., Rozšíření játrovek v Československu – LIX, Časopis Slezského muzea, ser. A, 39: 202–204.
- Váňa J. (1995): Předběžný seznam ohrožených mechorostů České republiky. II. Mechy (Bryophyta). – Preslia 67: 173–180.
- Vondráček M. (1993): Revize a rozšíření druhů rodu *Orthotrichum* Hedw. v České a Slovenské republice. (Musci). – Sborník Západočeského muzea v Plzni, Příroda, 85: 1–76.
- Vondráček M. (1994): Revize a rozšíření druhů rodů *Ulota* Brid. a *Zygodon* Hook. et Tayl. v České a Slovenské republice (Orthotrichaceae – Musci). – Sborník Západočeského muzea v Plzni, Příroda, 89: 1–26.
- Weidmann A. (1895): Prodromus českých mechů listnatých. Díl I. Vrcholoplodé (Acrocarpae). – Praha.